Mavzu: Ekskursiyalar o‘tkazish metodlari

BuxDU, i.f.n., Ibragimov N.S.

Reja

- 1. Ekskursiyani olib borish.
- 2. Ekskursiya ob`yektlarini namoyish etish metodlari:
- - oldindan ko`rib chiqish;
- - ko`rish orqali rekonstruksiyalash;
- - voqealarni lokalizatsiyalash;
- - ko`rganlarni taqqoslash;
- - “gid portfeli”dagi ko`rgazmali vositalarni ko`rsatish;
- - ob`yektni avtobus harakati paytida ko`rsatish;
- - panoramali ko`rsatish.

Ekskursiya materiallari 3 turga bo‘linadi:

- **ekskursiya marshrutidagi haqiqiy (asosiy) ekskursiya ob’yektlari;**
- **qo‘shimcha illyustrativ materiallar (gid portfelidagi ko‘rgazmali materiallar);**
- **so‘zli-obrazli material gid mahoratiga bog‘liq bo‘lib, voqealarni yorqin tushuntirib berish evaziga erishiladi.**

Ko‘rsatish, namoyish etish texnologiyasi

- **sayohatchilar e’tiborini ob’yektga jalb etish va uni atrofidagi binolardan ajratib ko‘rsatish maqsadida uning tashqi ko‘rinishini so‘z bilan ifodalash.**

Misol

- a) qo‘l harakatlari bilan ob’yekt joyi ko‘rsatiladi (chapda, o‘ngda, ikki qavatli bino yonida...),
- b) ob’yektning tashqi maxsus xususiyatlari sanab o‘tiladi (balandligi, rangi, detallari soni, oynalari shakli, devordagi yozuvlari...).

Ko‘rsatish, namoyish etish texnologiyasi

- **namoyish, ko‘rsatishning mazmunli qismi, ko‘rsatishning metodik usullaridan foydalanishni taqozo etadi.**

Oldindan tomosha qilib chiqish

- **Bu metod sayohatchilar yodgorlik yonida turganlarida va allaqachon yodgorlikni ko‘rib bo‘lganlaridan so‘ng ishlatiladi.**

- **Namoyishdan song hikoya**

Ko‘rish orqali rekonstruksiyalash

- **qisman saqlanib qolgan ob’yektning avvalgi holatini xayolan tiklashdir**
- **Verbal rekonstruksiyalashdan tashqari gid “gid portfeli”dagi ko‘rgazmali vositalardan foydalanishi mumkin: o‘tmish rasmlari, chizmalar, sxemalar...**

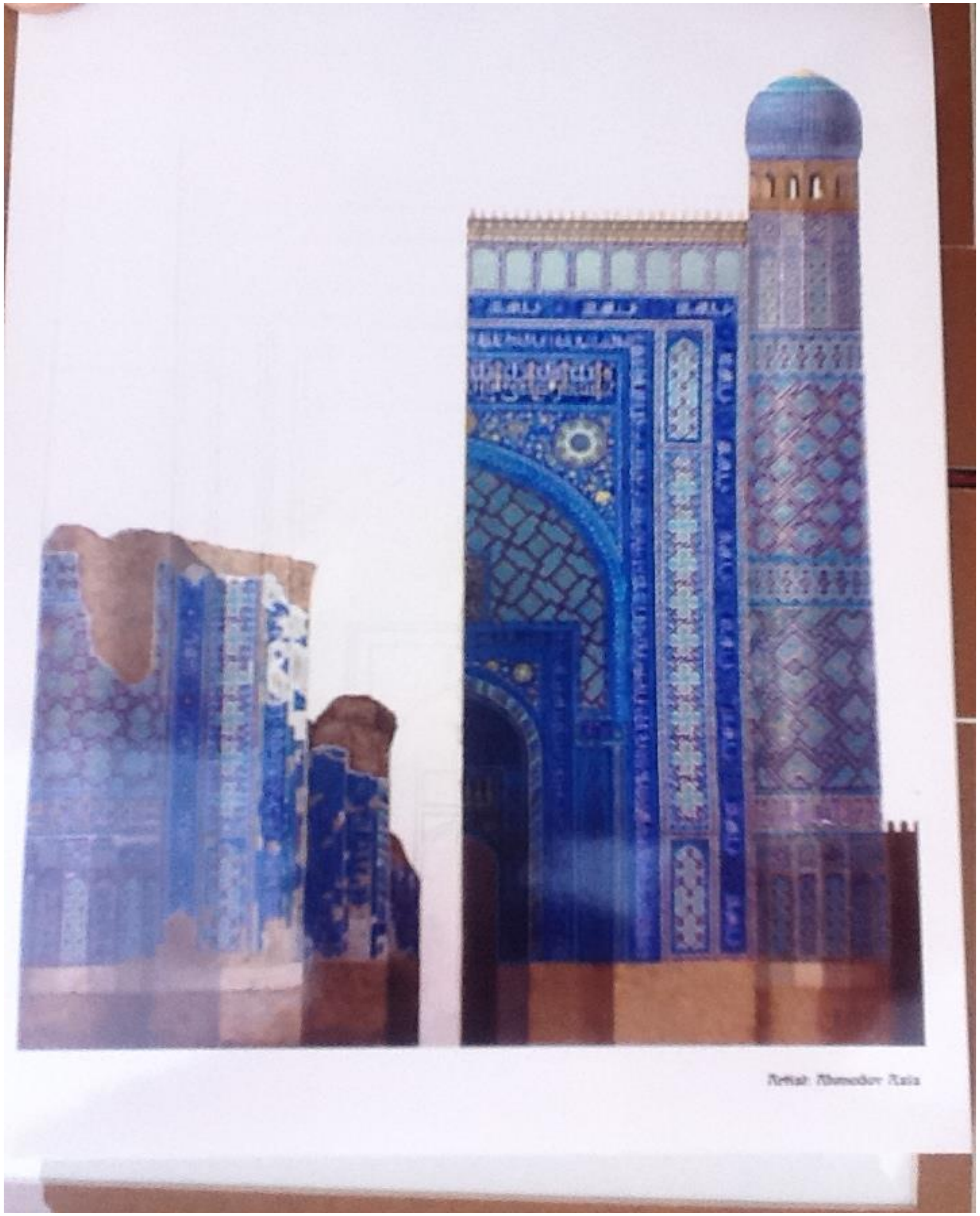

Ko‘rish orqali rekonstruksiyalash metodi

- **shahar, uning alohida viloyatlari, korxonalar kelajagini hikoya qilishda ham ishlatiladi**
- **sxema, maket, rasm, chizmalar yordamida.**

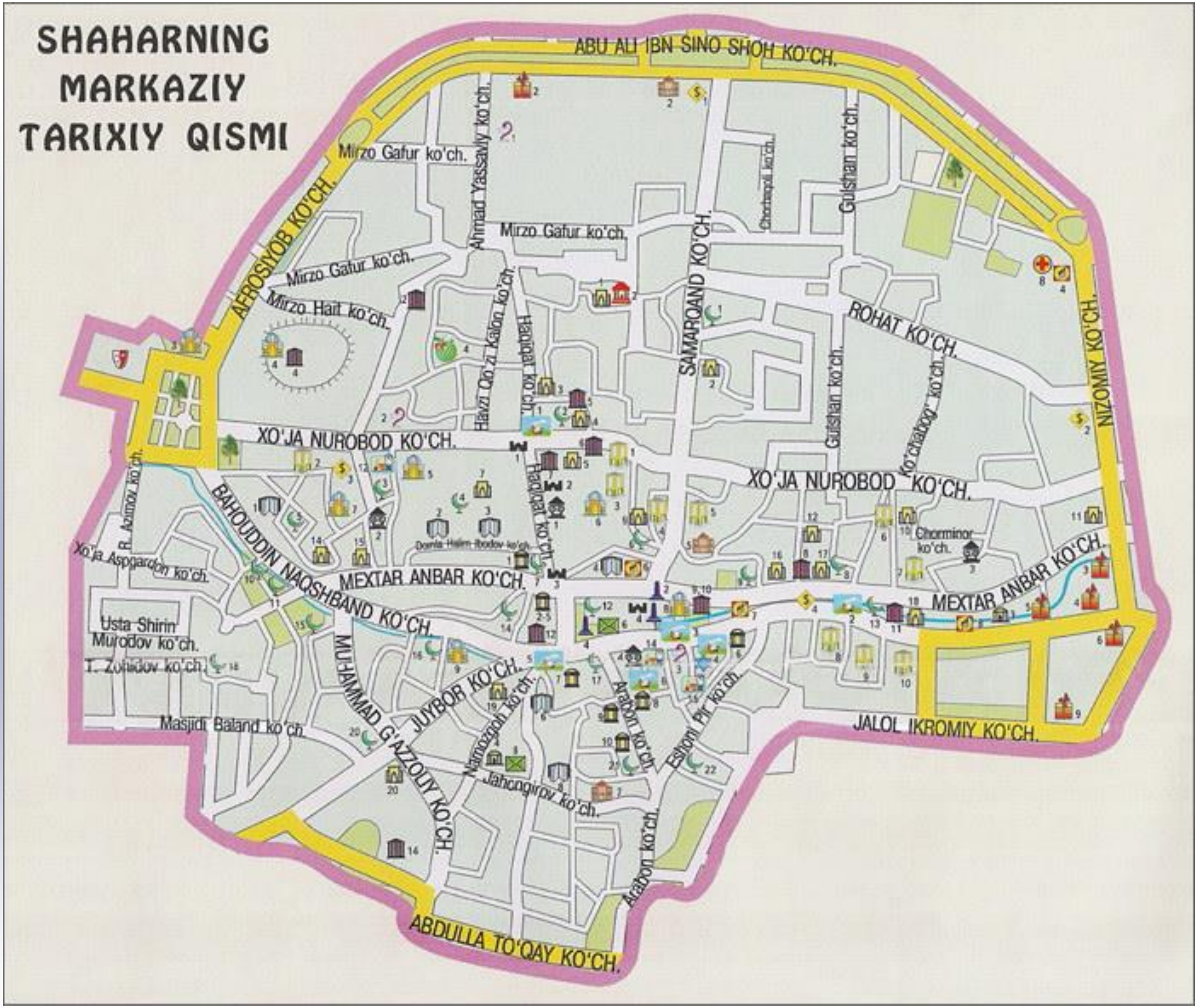
SHAHARNING
MARKAZIY
TARIXIY QISMI
ABU ALI IBN SINO SHOH KO'CH.
AFROSIYOB KO'CH.
Mirzo Gafur ko'ch.
Mirzo Gafur ko'ch.
Mirzo Gafur ko'ch.
Mirzo Hait ko'ch.
Ahmad Yassaviy ko'ch.
Havzi Qo'zi Kalon ko'ch.
Haqiqat ko'ch.
SAMARQAND KO'CH.
Gulshan ko'ch.
Gulshan ko'ch.
Gulshan ko'ch.
ROHAT KO'CH.
Ko'chabog' ko'ch.
NIZOMIY KO'CH.
XO'JA NUROBOD KO'CH.
XO'JA NUROBOD KO'CH.
R. Azimov ko'ch.
Xo'ja Aspgardon ko'ch.
BAHOUDDIN NAQSHBAND KO'CH.
MEXTAR ANBAR KO'CH.
MEXTAR ANBAR KO'CH.
Chorminor ko'ch.
Usta Shirin
Murodov ko'ch.
T. Zohidov ko'ch.
Masjidi Baland ko'ch.
MUHAMMAD G'AZZOLIY KO'CH.
JUYBOR KO'CH.
Namozgoh ko'ch.
Jahongirov ko'ch.
Arabon ko'ch.
Arabon ko'ch.
Eshoni Pir ko'ch.
JALOL IKROMIY KO'CH.
ABDULLA TO'QAY KO'CH.

sergeydolya.livejournal.com

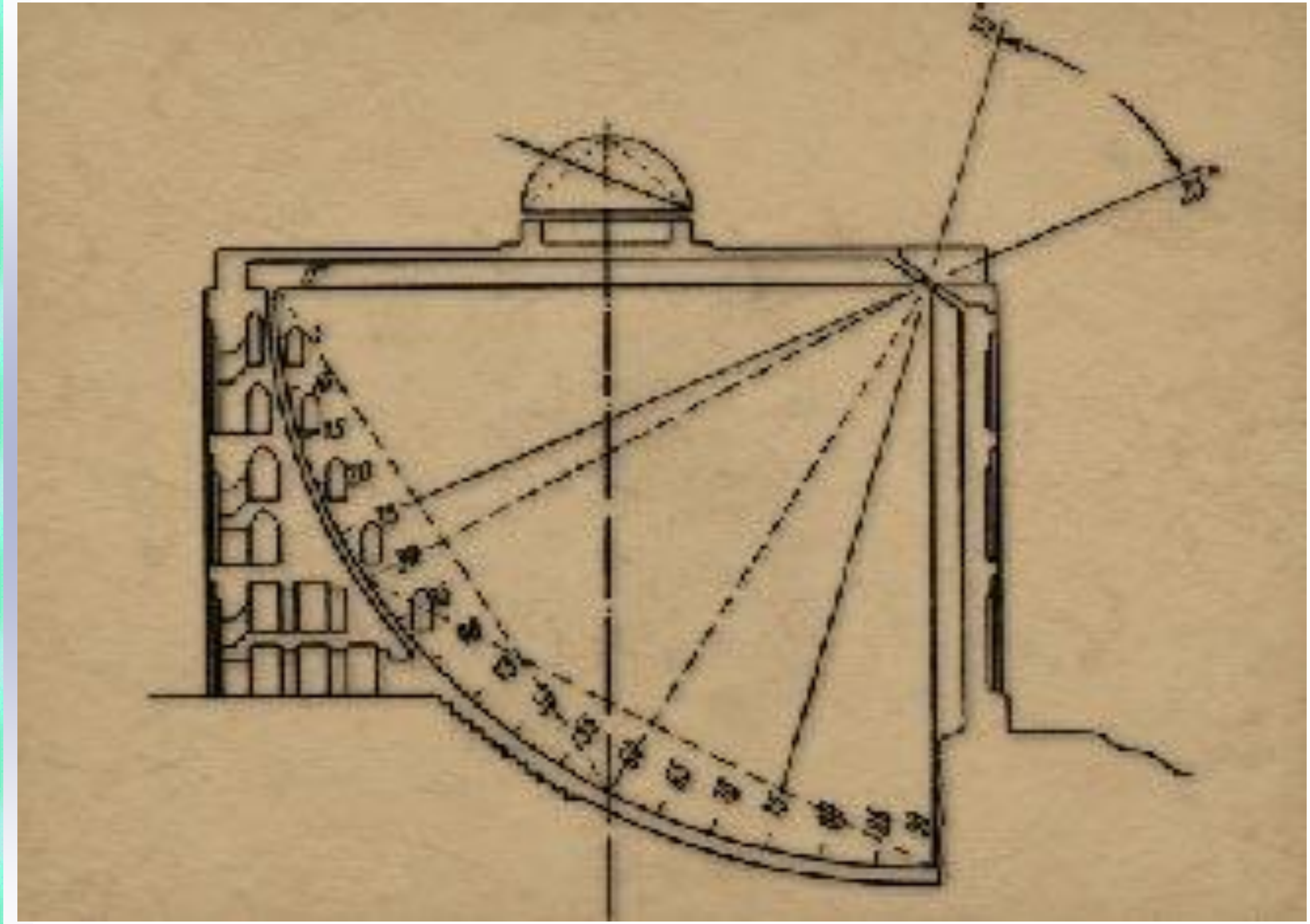

Voqealarni lokalizatsiyalash metodi-

- **bu tarixiy voqealar yoki biror bir hodisani aynan bo‘lib o‘tganidek, aniq lokal sharoitda ko‘rsatishdir**
- **tiklanayotgan tarixiy voqea “mana shu yerda”, ”shu yo‘nalishda”, “shu joyda” iboralari bilan ifodalanadi**
- **voqealarni lokalizatsiyalash metodi ko‘rish orqali rekonstruksiyalash metodi bilan birgalikda ishlatiladi.**

Ko‘rganlarni taqqoslash metodi

- **bu ko‘rilayotgan ob’yektni boshqa ob’yektlar bilan taqqoslashdir**
- **taqqoslash metodini qo‘llash sayyohlarga masalan, ob’yektning o‘lchami, shakli, rangi va boshqa xususiyatlarini konkret tasavvur etishga imkon beradi.**

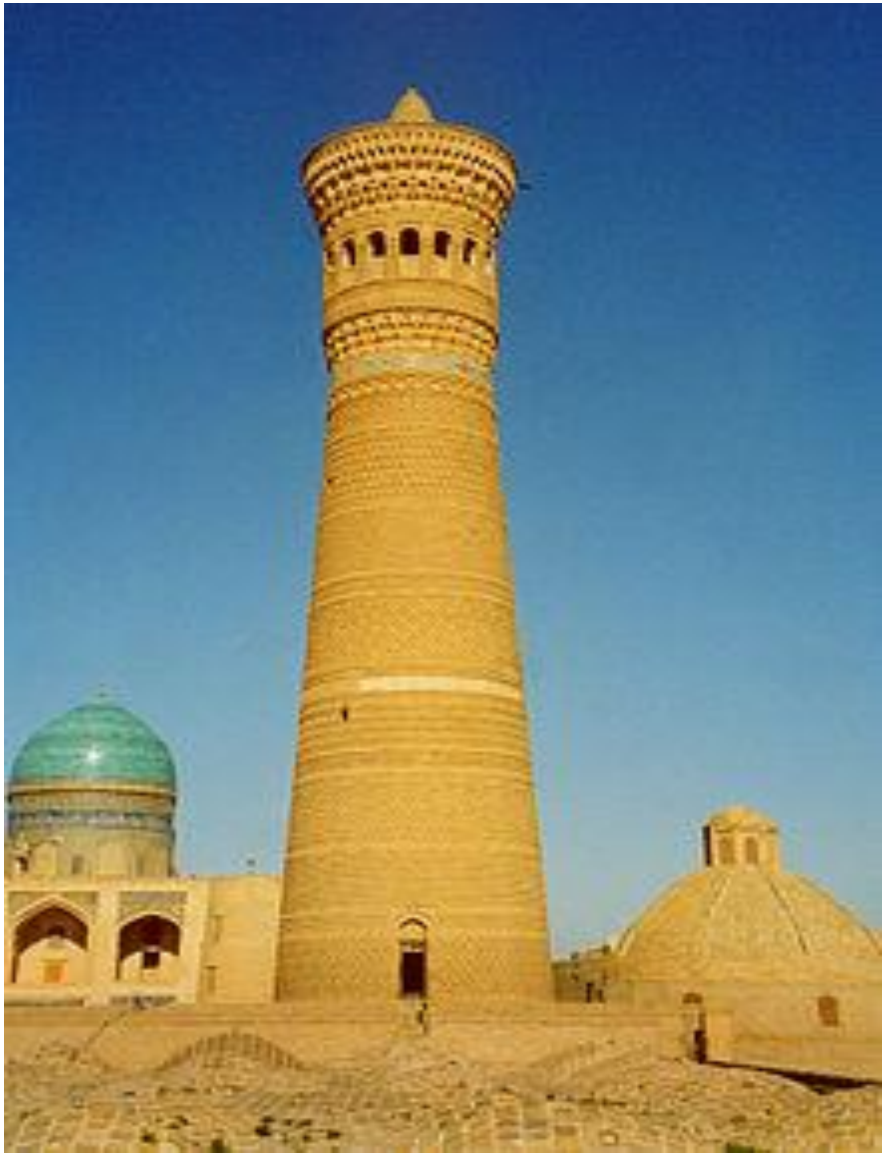

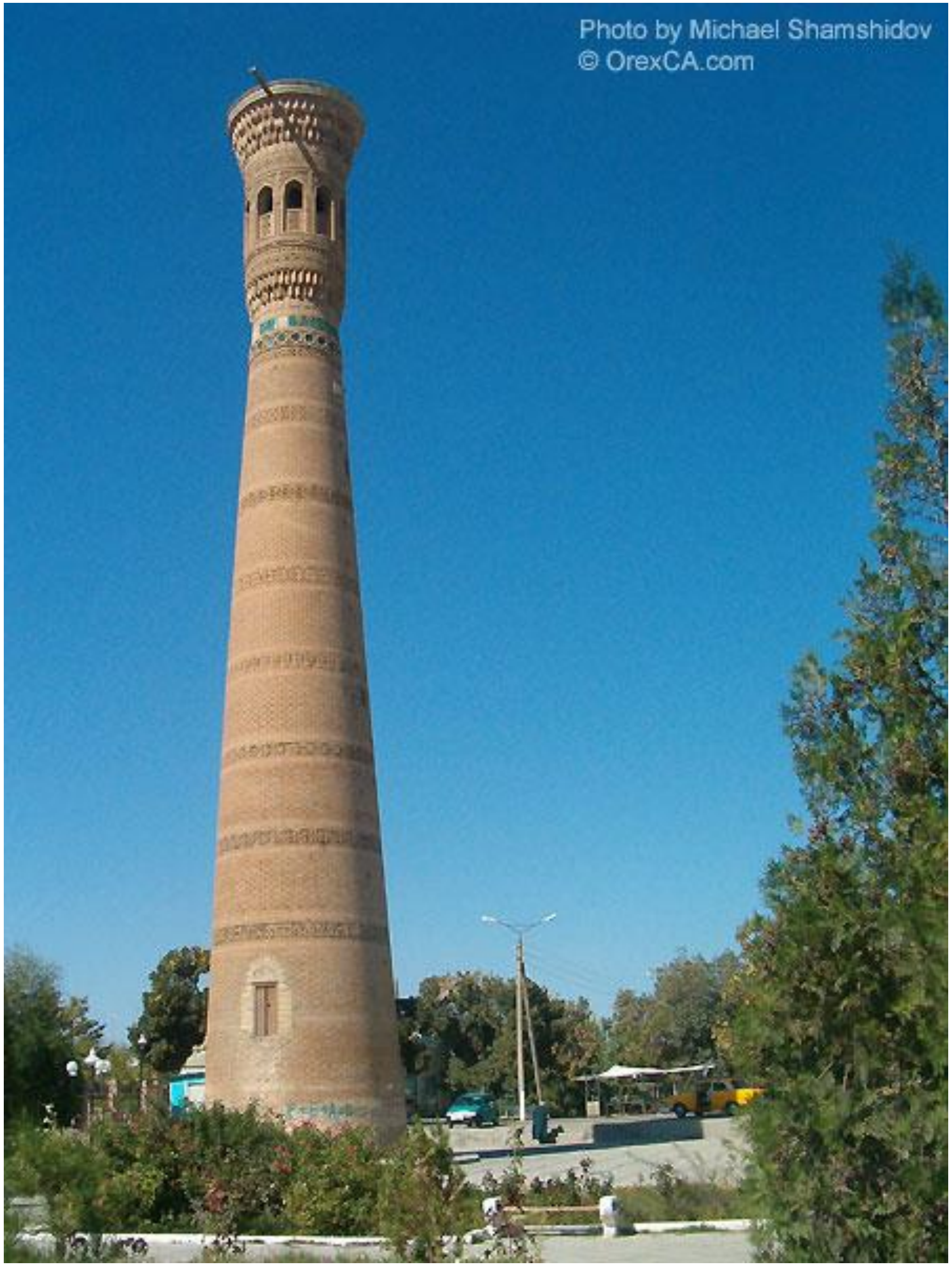
Photo by Michael Shamshidov
© OrexCA.com

Photo by Yu. Khasanov
© OrexCA.com

K.D.Ushinskiy shunday degan

- **«Dunyodagi barcha narsani biz taqqoslash orqali bilib olamiz. Oldimizda yangi predmet tursayu, biz uni biror narsaga tenglashtira olmasak, farqlay olmasak, biz bu predmet haqida hech narsa deya olmasdik».**

- **Ob’yektni unga o‘rnatilgan memorial taxta bilan ko‘rsatish metodik usuli ham ekskursiyada ko‘p ishlatiladi.**

- **Mustaqillik maydoni**

Ob’yektni avtobus harakati paytida ko‘rsatish.

- **Ob’yektlar sayyohlar nazaridan sanoqli soniyalarda o‘tib ketadi, shuning uchun ularning e’tiborini oldindan jalb qilish zarur**
- **Sayyohlar ob’yektni ko‘rishidan avval, u haqida umumiy malumotlarni oldindan berib borish kerak**
- **Ob’yektni nimalar atrofida ko‘rishlarini, uning asosiy belgilarini aytib, sayyohlarni tomosha qilishga yo‘naltirish lozim.**

Panoramali ko'rsatish-

- **sayyohlarga aniq bir nuqtadan bir nechta ob'yektlarni umumiy tanishtirishdir**
- **panoramali ko'rsatish asosan tabiat yon bag'rida tashkil etilgan ekskursiyalarda foydalaniladi**

HOTEL UZBEKISTAN

100 м
200 фут
©2010 Google - Изображения ©2010 DigitalGlobe, GeoEye - Условия испол

Ob'yektning oldida harakatlanish-

- **Me'moriy ansambllarni, maydonlarni, tabiat komplekslarini tomosha qilishda foydalaniladi**
- **sayyohlarga ob'yektning alohida xususiyatlarini yaxshilab o'rganish imkonini beradi**